

Prírodné hodnoty územia CHKO BR Poľana

Ing. Vladimíra Fabriciusová, PhD.

Správa CHKO – BR Poľana
J.M. Hurbana 20
960 01 Zvolen
www.chkopolana.eu

CHKO – BR Poľana

- Rok vyhlásenia CHKO Poľana: 1981 (vzácná príroda a osobitný ráz krajiny)
- Rok vyhlásenia BR Poľana: 1990
- Najvyššie vulkanické – sopečné pohorie na Slovensku a patrí medzi najväčšie vyhasnuté sopky v Európe
- Jeden z najzachovalejších kráterov na Slovensku (priemer 6 km a obvod 20 km, vznik pred 13 – 15 miliónmi rokov)
- 24 MCHÚ
- Prienik, **teplomilných aj horských druhov**
- Rozloha: 20 360 ha
  - Lesný pôdny fond: 17 102 ha (84%)
  - Poľnohospodársky pôdny fond: 3 001 ha (15%)
- Nadmorská výška: 460 – 1458 m n. m. čiže takmer 1000 m výškové rozpätie,
- Priemerná ročná teplota: 3-5° C
- Priemerné zrážkové úhrny: 600-1100 mm
- Osídlenie: **Iviny, Snohy, Vrchslatina** (- cca 400 trvalo žijúcich obyvateľov, jedno z najmenej urbanizovaných CHÚ na Slovensku)
- Turizmus: **120 km** turistických chodníkov, po ktorých prejde ročne cca 18 tis. turistov

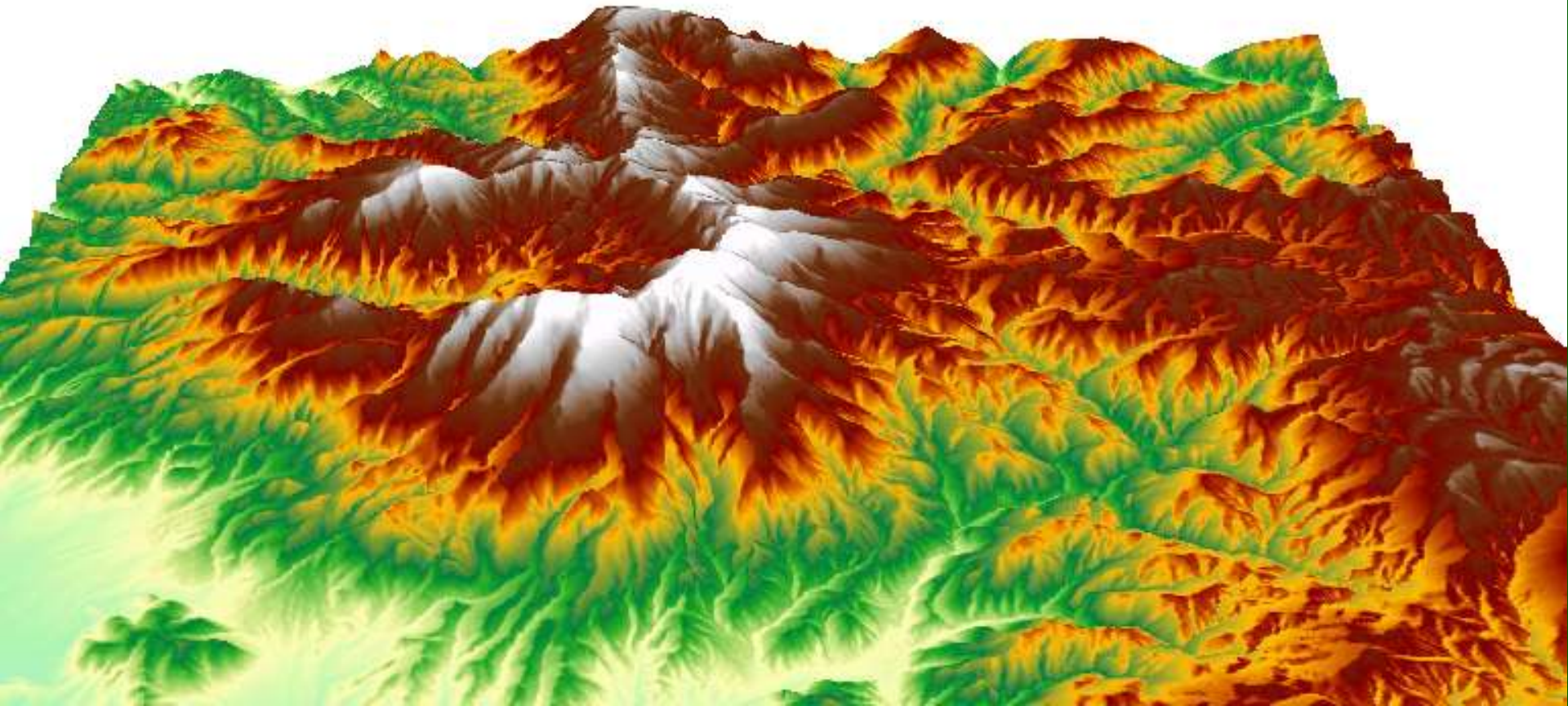

Poloha

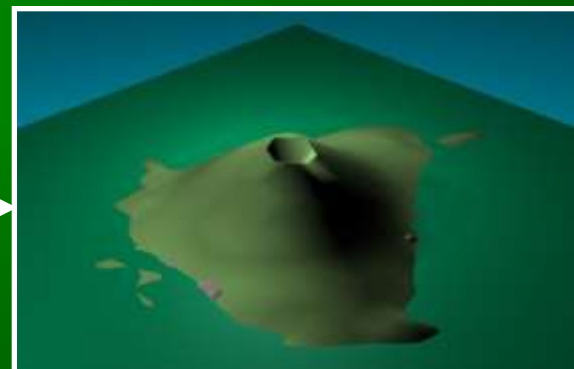
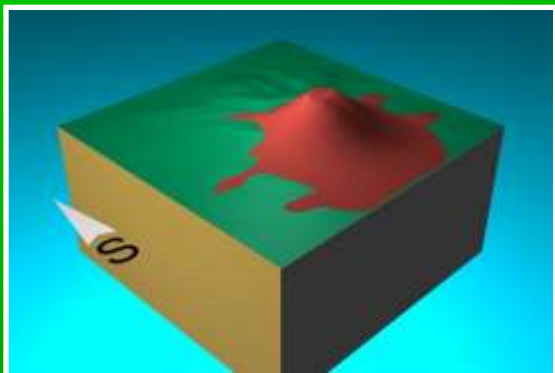

Kóta Hrb (1255 m.n.m.) – Geografický stred Slovenska

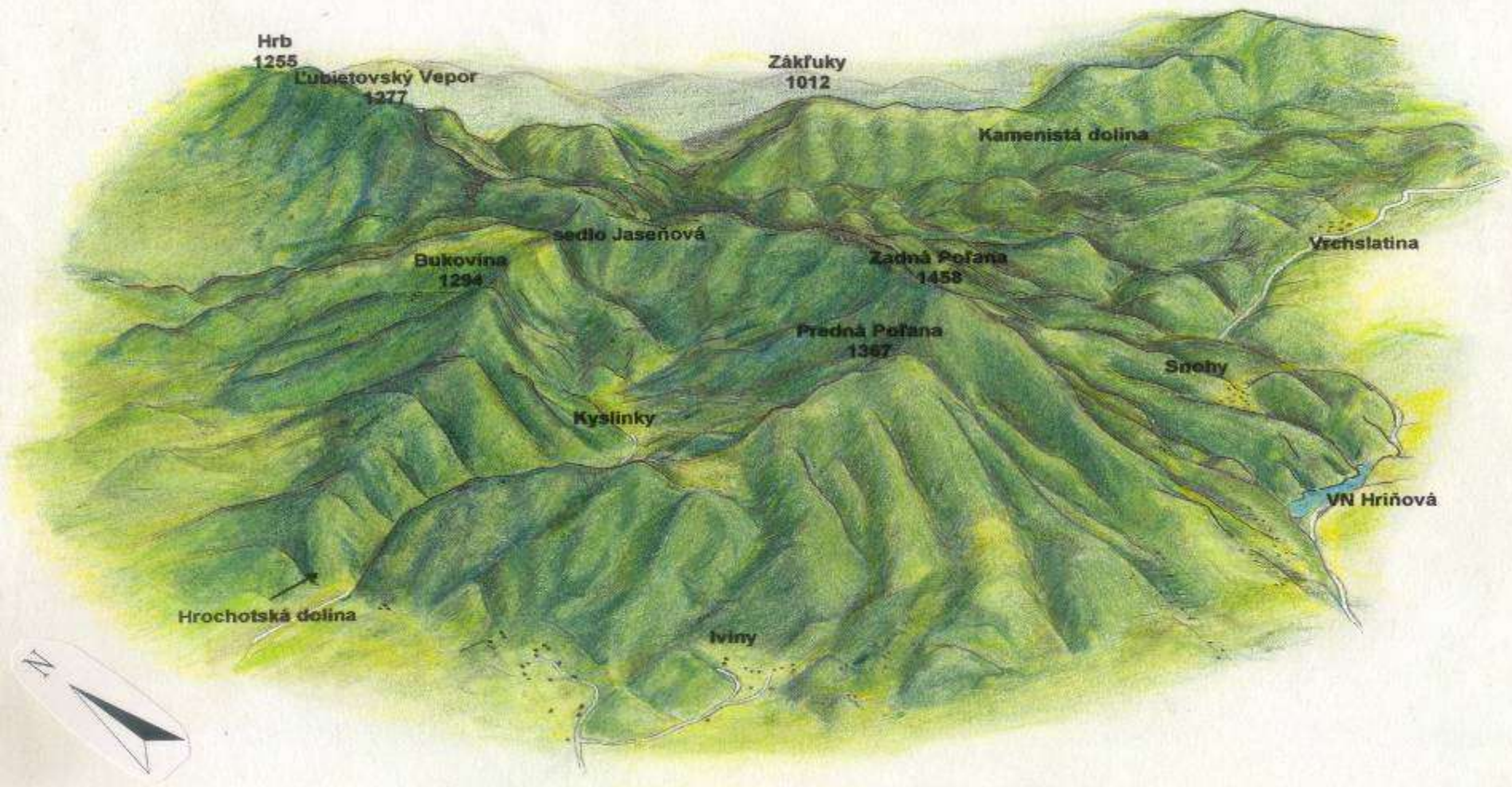
Geomorfológia, reliéf

Pred 13,5 mil.r.

2500 m.n.m.

Maloplošné chránené územia v CHKO

Národná prírodná rezervácia

(Zadná Poľana, Ľubietovský Vepor, Hrončecký grúň)

Národná prírodná pamiatka

(Vodopád Bystrého potoka)

Prírodná rezervácia

(Pod Dudášom, Príslopy, Pri Bútl'avke, Vrchslatina, Mačinová, Havranie skaly, Kopa)

Prírodná pamiatka

(Bátovský balvan, Jánošíkova skala, Melichova skala, Kalamárka, Veporské skalky, Spády, Havranka)

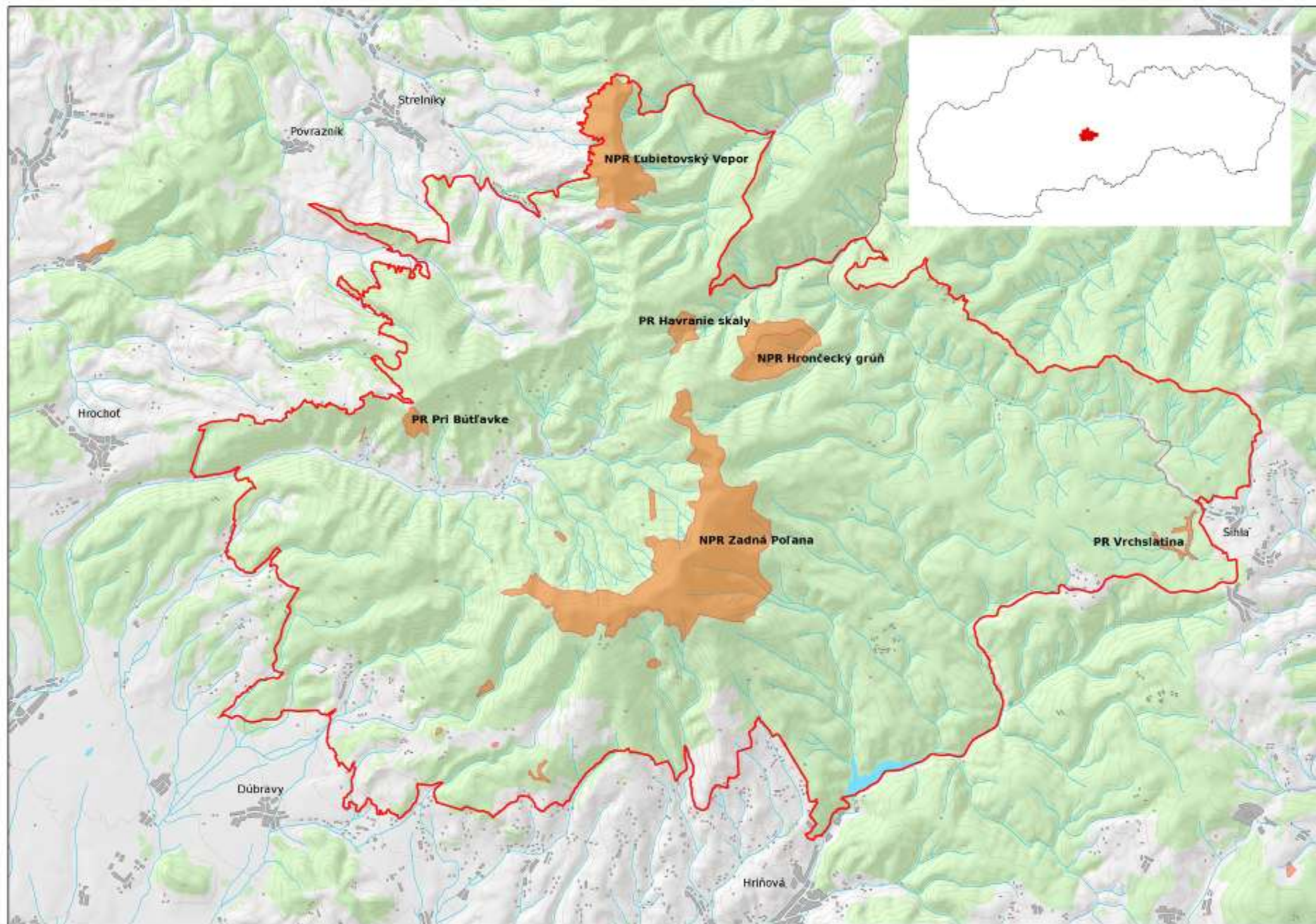
Chránený areál

(Meandre Kamenistého potoka, Horná Chrapková, Dolná Zálomská, Hrochotská Bukovina)

Chránené stromy

(Buk pod Kľukou, Buk pod Širokou)

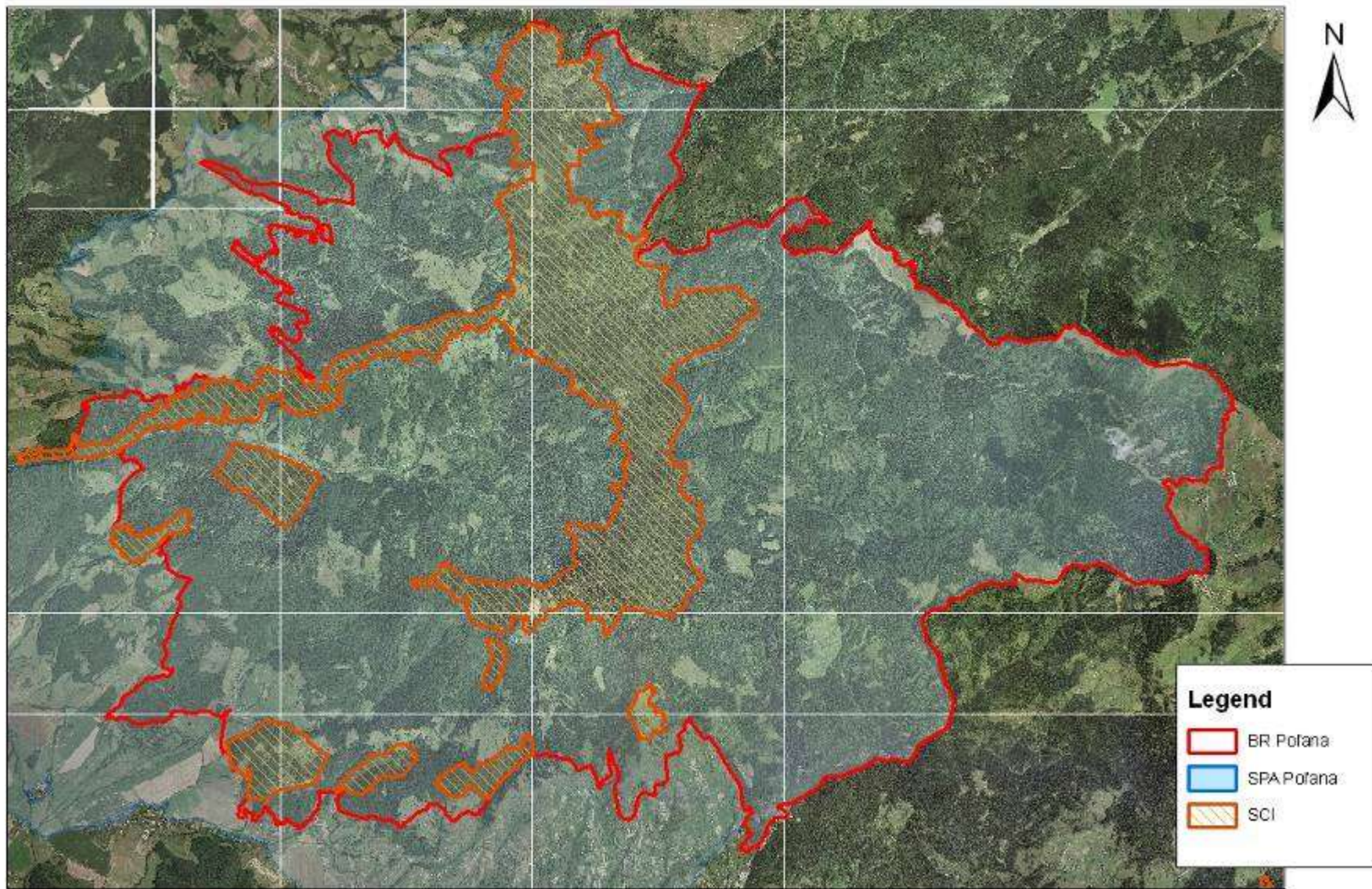
Prírodné rezervácie

1. NPR Pol'ana - 855,49 ha (4.-5. st.)
2. NPR L'ubietovský Vepor – 236,88 ha (5. st.)
3. NPR Hrončecký grúň – 55,30 ha (5. st.)
4. PR Havranie skaly – 32,65 ha (5. st.)
5. PR Kopa – 5,69 ha (4. st.)
6. PR Mačinová – 4,86 ha, (5. st.)
7. PR Pod Dudášom – 6,24 ha (5. st.)
8. PR Pri Bútl'avke – 21,50 ha (5. st.)
9. PR Príslopy – 0,22 ha (4. st.)
10. PR Vrchslatina – 18,05 ha (5. st.)

Spolu: 1 236,88 ha (6 %)

BR Poľana - Sites of NATURA 2000

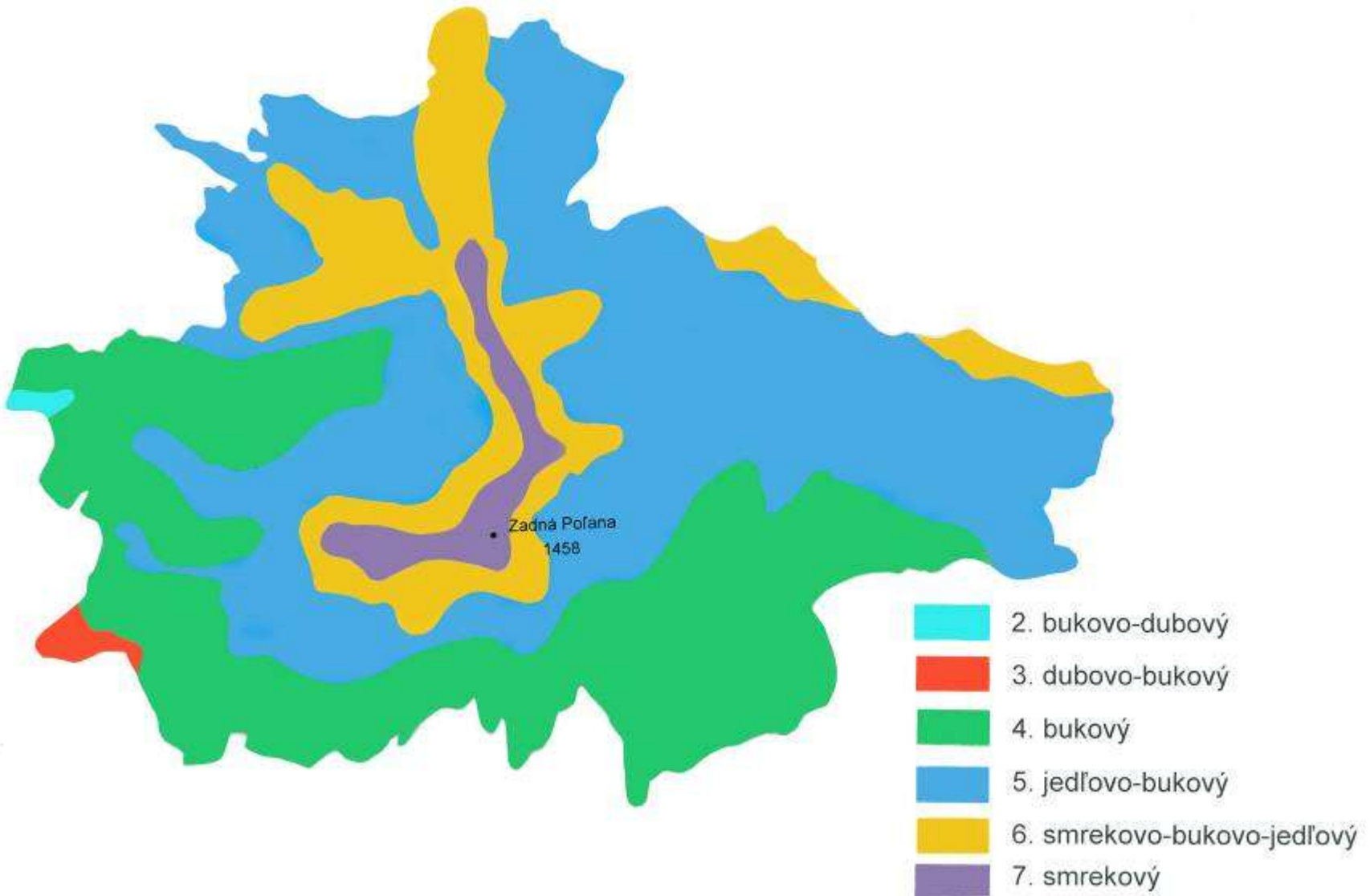

Digitálna ortofotoim spa © EUROSENSE s.r.o., www.eurosense.sk, licenčná zmluva č. 0066-03JA
Digitálna ortofotoim spa © GEODIS SLOVAKIA, www.geodis.sk, licenčná zmluva č. 2003-0047/A
Tematické spracovanie © ŠOP SR, Správa CHKO Poľana, Zvolen, 2011

0 1 750 3 500 7 000 Meters

Lesy Poľany

Mapa rozšírenia lesných vegetačných stupňov

Lesy Poľany

- Pôvodná druhová skladba už bola **výrazne pozmenená** od 17. storočia
- Plošne najrozšírenejšie sú lesy **bukové** a **jedľovo-bukové**.
- Tieto aj vďaka priaznivým a bohato humóznym andozemiam dosahujú **pozoruhodné rastové dimenzie**. Vzácné **tis**.
- Najvyššie polohy Poľany zaberá **pôvodná vrcholová smrečina**, predstavuje **najjužnejší výskyt pravých smrečín na vulkanitoch v Západných Karpatoch**.
- **druhý najväčší prales na území Slovenska** s výmerou 477 ha.
- Ďalší prales, Hrončecký grúň, sa môže pochváliť najvyššími nameranými stromami v strednej Európe: **javor horský** (45 m), **jaseň štíhly** (49 m), **brest horský** (41 m).

Biodiverzita

Diverzitu prírody Poľany dokumentajú napr. aj nasledujúce údaje o početnosti druhov:

Flóra:

390 druhov húb,
160 druhov lišajníkov,
130 druhov machorastov,
1 220 druhov vyšších rastlín

Fauna: diverzita bezstavovcov je tiež vysoká – zistené boli už tisícky druhov,

Zo stavovcov:

25 druhov rýb,
11 druhov obojživelníkov,
10 druhov plazov,
174 druhov vtákov,
60 druhov cicavcov.

Trvalo-trávne porasty

- Vzácné ekosystémy s výskytom vzácných druhov flóry a fauny (napr. jasoň chochlačkový, vidlochvost feniklový, kobylka Frivaldského a koník pestrý)
- Závislé na dodatkovej energii človeka: pastva (hovädzí dobytok, ovce), kosba
- Mokradné spoločenstvá predstavujú citlivé ekosystémy s výskytom vzácných druhov flóry (napr. vstavačovité, žltohlav najvyšší, rosička okrúhlostá, kosatec sibírsky, páperníky,...)

Krajina - l'udia

Biosférická rezervácia

- Nie je kategória CHÚ
- Optimálny spôsob manažovania CHKO Poľana
- Väzba: človek + príroda

